

Sygn. akt VIII U 965/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2017 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia S.O. Zofia Kubalska

Protokolant – sekretarz sądowy Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2017 roku w Lublinie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 30 czerwca 2016 roku znak (...)

oddala odwołanie.

VIII U 965/16

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 30 czerwca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił M. P. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 66585,31 złotych. Zakład do podstawy wymiaru nie zaliczył składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej za okres od 1 września 1990 roku do 30 czerwca 1991 roku, które wynosiły w 1990 roku 2260648 złotych, w 1991 roku 4837268 złotych i zostały opłacone nienależnie (k. 88-87 akt ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 26 lipca 2016 roku wniosła M. P., zarzucając jej zaniżenie wartości kapitału początkowego, poprzez zmniejszenie kwoty podstawy wymiaru składek za rok 1990 i 1991 z tytułu wykonywania działalności gospodarczej. W uzasadnieniu podniosła, że z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej opłaciła składki za rok 1990 w kwocie 4489741zł, za rok 1991 roku w kwocie 10949221 zł. Powyższe kwoty nie zostały uwzględnione do obliczenia wartości kapitału początkowego. Zaznaczyła, że swojej decyzji z dnia 30 czerwca 2016 roku organ rentowy nie uwzględnił wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie, sygn. akt III AUa 1102/15. Wyższa kwota kapitału początkowego wynika, ze zmiany przepisów i innego traktowania urlopów wychowawczych. Z uwagi na to, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął pieniądze wnioskodawczyni domagała się ona uwzględnienia wpłaconych składek i podwyższenia kwoty kapitału (k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, że wnioskodawczyni podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresach od 1 lutego 1990 roku do 31 sierpnia 1990 roku oraz od 1 lipca 1991 roku do 31 marca 1992 roku i za przedmiotowe okresy wnioskodawczyni opłacała składki na ubezpieczenie. Przy czym jednak za okres od 1 września 1990 roku do 30 czerwca 1991 roku składki zostały przez ubezpieczoną

zapłacone nienależnie tj. za rok 1990 roczna podstawa wymiaru składek w kwocie 2260648 złotych, a za rok 1991 4837268 złotych. Powyższe odpowiada treści decyzji z dnia 23 września 2014 roku, w której organ rentowy stwierdził, że skarżąca nie podlega ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresie od 1 września 1990 roku do 30 czerwca 1991 roku. Wskazał, że okres od 1 lutego 1990 roku do 31 sierpnia 1990 roku został zaliczony do stażu pracy wnioskodawczyni (k. 4-5 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Wnioskodawczyni M. P. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) S.A Centrala w L. od 1 grudnia 1984 roku do 30 czerwca 1991 roku. W okresie od 2 października 1989 roku do 31 sierpnia 1990 roku przebywała na urlopie bezpłatnym. Ponadto wnioskodawczyni była zgłoszona do ubezpieczenia społecznego jako osoba prowadząca działalność gospodarczą w okresie od 1 lutego 1990 roku do 31 marca 1992 roku i z tego tytułu opłacała składki na ubezpieczenie społeczne. (niesporne).

Prawomocną decyzją z dnia 23 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że M. P. nie podlega ubezpieczeniu społecznemu z tytułu wykonywania działalności gospodarczej od 1 września 1990 roku do 30 czerwca 1991 roku. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że do wnioskodawczyni miał zastosowanie przepis art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 roku o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 1998 roku, który stanowił, że ubezpieczeniu nie podlegają osoby prowadzące działalność, które są równocześnie pracownikami zatrudnionymi w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa wymiaru obowiązującego w danym zawodzie (k 42 akt ZUS).

Decyzją z dnia 6 listopada 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił M. P. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 61730, 24 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru został ustalony z 10 lat kalendarzowych od 1989 roku do 1998 roku i wyniósł 49,13%. Do obliczenia podstawy wymiaru przyjęto 10 lat 3 miesiące 11 dni okresów składkowych oraz 6 lat 9 miesięcy i 29 dni okresów nieskładkowych (k 34 akt ZUS).

Decyzją z tej samej daty Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w związku z wejściem w życie z dniem 1 października 2013 roku przepisu art. 174 ust. 3b ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w brzmieniu ustalonym przepisami ustawy z dnia 21 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U 2013, poz. 9630 z 2013r) ponownie ustalił M. P. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 61903,71zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z lat 1989 -1998 wyniósł 49,51 %. Do podstawy wymiaru kapitału przyjęto 10 lat, 3 miesiące i 11 dni okresów składkowych oraz 6 lat 9 miesięcy i 29 dni okresów nieskładkowych(k. 38 akt ZUS).

Na skutek zaskarżenia przez wnioskodawczynię powyższych decyzji Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 12 października 2015 roku w sprawie o sygn.. akt VIII U 2310/14 oddalił jej odwołania (k. 63 akt ZUS).

Z związku z apelacją wnioskodawczyni Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie o sygn. akt III AUa 1102/15 uchylił zaskarżony wyrok oraz poprzedzające go decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu (wyrok k. 68 akt ZUS).

W uzasadnieniu podniósł, że organ rentowy winien ustalić, wysokości wpłaconych składek w okresie w okresie objętym decyzją z dnia 23 września 2014 roku tj. od 1 września 1990 roku do 30 czerwca 1991 roku oraz okresy, które należałoby wliczyć do podstawy wymiaru kapitału początkowego jako okresu opłacania składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (uzasadnienie k. 69-73 akt ZUS).

Wykonując powyższy wyrok Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną decyzję i do podstawy wymiaru kapitału początkowego nie zaliczył składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej za okres od 1 września 1990 roku do 30 czerwca 1991 roku (k. 88 akt ZUS). Podstawa wymiaru składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie 1 września 1990 roku do 31 grudnia 1990 roku wyniosła -2260648 złotych, a od 1 stycznia 1991 roku do 30 czerwca 1991 roku- 4837268 złotych (potwierdzenie ubezpieczenia k. 76 akt

ZUS). Do stażu ubezpieczeniowego organ rentowy zaliczył m.in. okres od 1 lutego 1990 roku do 31 sierpnia 1990 roku (odpowiedź na odwołanie k. 4-5 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonej w sprawie dokumentacji, którą obdarzył wiarą, ponieważ jej autentyczność i prawdziwość nie została w toku postępowania skutecznie podważona i nie wzbudziła wątpliwości co do jej rzetelności.

Odwołanie nie jest zasadne.

W myśl art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U 2016, poz. 887 ze zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Zgodnie z art. 174 ust. 2 i 3 cyt. ustawy przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1/okresy składkowe, o których mowa w art. 6;

2/ okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3/ okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Stosownie zaś do ust. 3b tego artykułu jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Przekładając powyższe rozważania do niniejszej sprawy należy wskazać, że w okresie od 1 września 1990 roku do 30 czerwca 1991 roku wnioskodawczyni była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę i z tego tytułu podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Z tego też względu była wyłączona z ubezpieczenia społecznego osób prowadzących działalność gospodarczą stosownie do obowiązującego wówczas uregulowania wynikającego z art. 2 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin. Nie miała również obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne. W tej sytuacji organ rentowy zasadnie uznał, że składki z tego tytułu za okres od 1 września 1990 roku do 30 czerwca 1991 roku zostały opłacone nienależnie.

Należy także podkreślić, że powyższe okoliczności zostały potwierdzone prawomocną decyzją z dnia 23 września 2014 roku, wyłączającą wnioskodawczynię z ubezpieczenia społecznego osób prowadzących działalność gospodarczą w okresie od 1 września 1990 roku do 30 czerwca 1991 roku.

Opłacenie składek bez tytułu prawnego nie daje zaś podstaw do uwzględnienia ich przy ustaleniu podstawy wymiaru kapitału początkowego .

Bez znaczenia w sprawie pozostaje, iż wnioskodawczyni faktycznie w okresie od 1 września 1990 roku do 30 czerwca 1991 roku opłacała dobrowolnie składki na ubezpieczenie społeczne w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej i jej wolą było podleganie ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu. Obowiązek opłacania składek dla osoby prowadzącej taką działalność wynika wyłącznie z przepisów prawa, wobec czego o nawiązaniu stosunku ubezpieczenia społecznego nie decyduje zgłoszenie do ubezpieczenia oraz będące konsekwencją tego zgłoszenia

dobrowolne opłacanie składek. Takie zachowanie ubezpieczonej, ustalone w rozpoznawanej sprawie, nie rodzi uprawnień wynikających z objęcia ubezpieczeniem (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1990 r., sygn. III UZP 21/90 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2002 r., sygn. III UK 133/06).

Natomiast okres od 1 lutego 1990 roku do 31 sierpnia 1990 roku został wliczony do wysokości kapitału początkowego (vide: odpowiedź na odwołanie k. 5 a.s.).

W związku z powyższym Sąd pominął wniosek dowodowy wnioskodawczynie o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości jako nie mający istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie wymienionych przepisów i art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako niezasadne.